LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE" GINČO NAGRINĖJIMO

2026-05-14 Nr. 429-161
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Gjensidige" (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 060[1] (toliau – Taisyklės) ir Bendrųjų draudimo sąlygų[2] pagrindu nuo 2023 m. gruodžio 30 d. iki 2026 m. gruodžio 29 d. draudimo variantu „Maxi" buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini), ir jame esantis namų turtas.

Pareiškėjas 2026 m. sausio 13 d. pateikė pranešimą draudikui apie apdraustam turtui padarytą žalą, nurodydamas: „nebeveikia vartų automatika" (toliau – Įvykis). Įvykio data – 2026 m. sausio 12 d. Gavęs pranešimą, draudikas pradėjo žalos administravimo procedūrą.

Pareiškėjas pateikė draudikui sugedusio įrenginio nuotraukas, gamyklinio lipduko nuotrauką, namo nuosavybę patvirtinančius dokumentus.

UAB „Smart claims" atliko garažo vartų apžiūrą ir 2026 m. sausio 20 d. Turto apžiūros akte (toliau – Turto apžiūros aktas) nurodė, kad „tikėtinas mechaninis vidinis vartų automatikos gedimas". Turto apžiūros akte pažymėta, kad pareiškėjas įrenginį išvežė remontuoti.

2026 m. sausio 22 d. draudikas pareiškėją informavo, kad Įvykis laikomas nedraudžiamuoju. Draudikas paaiškino nustatęs, kad sugedusi vartų automatika Įvykio dieną buvo senesnė nei 10 metų. Draudikas nurodė, kad, vadovaujantis Taisyklių 58.4 b)[3] ir 60.3 a)[4] papunkčiais, draudimo apsauga negalioja turtui, kuris draudžiamojo įvykio dieną buvo senesnis nei 10 metų.

Nesutikdamas su sprendimu, draudikui pateiktoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą. Pasak pareiškėjo, draudikas nepagrįstai atsisakė mokėti draudimo išmoką nenustatęs konkrečios turto gedimo priežasties, o tik remdamasis įrangos amžiumi.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Draudikas paaiškino, kad pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui kyla tik tada, kai įvykio aplinkybės atitinka konkrečius Draudimo sutartyje nurodytus draudžiamojo įvykio požymius ir kai įvykis neatitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygų. Draudikas nurodė Įvykį administravęs pagal vidinių gedimų ir elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų draudimo rizikas. Pasak draudiko, tiksli gedimo priežastis nebuvo nustatyta, nes pareiškėjas nepateikė įrenginio draudikui apžiūrėti. Draudikas nurodė, kad, įvertinęs surinktų duomenų visumą, nustatė, jog Įvykio dieną garažo vartų automatika buvo senesnė nei 10 metų. Kadangi Įvykis atitinka nedraudžiamojo įvykio sąlygas (t. y. sugedęs įrenginys yra senesnis nei 10 metų), draudikas nurodė neturintis teisinio pagrindo mokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

---

[1] Galiojanti redakcija nuo 2017 m. kovo 21 d.
[2] Galiojanti redakcija nuo 2021 m. gegužės 11 d.
[3] Taisyklių 58.4 b) papunktyje nustatyta, kad elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų atveju draudimo apsauga negalioja elektros prietaisams ir įrengimams, kurie įvykio dieną buvo senesni nei 10 metų.
[4] Taisyklių 60.3 a) papunktyje nustatyta, kad vidinių gedimų atveju draudimo apsauga negalioja turtui, kuris draudžiamojo įvykio dieną buvo senesnis nei 10 metų.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas Įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar, pagal šalių sudarytos Draudimo sutarties sąlygas, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino Įvykį nedraudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[5].

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį[6].

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką[7].

Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos mokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamojo įvykio atveju[8]. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką[9]. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013.
[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.
[9] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamojo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)[10].

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis ar yra kiti išmokos nemokėjimo pagrindai, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Iš byloje esančių duomenų matyti, kad pareiškėjas pranešė apie Įvykį, kurio metu sugedo garažo vartų automatika. Iš Turto apžiūros akto matyti, kad draudiko partnerei UAB „Smart claims" nuvykus apžiūrėti įrenginio, šis jau buvo išvežtas remontuoti. Turto apžiūros akte pažymėta, kad tikėtina gedimo priežastis – mechaninis vidinis gedimas. Išorinio poveikio garažo vartams požymių Turto apžiūros akte neužfiksuota.

Draudikas nurodė, kad Įvykį administravo, atsižvelgdamas į draudimo rizikas „Vidiniai gedimai"[11] ir „Elektros prietaisų gedimai dėl elektros įtampos svyravimų"[12], ir nustatė, jog Įvykis atitinka Taisyklių 58.4 b)[13] ir 60.3 a)[14] papunkčiuose apibrėžtų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, t. y. Įvykio dieną garažo vartai ir jų automatika buvo senesni nei 10 metų. Atsižvelgdamas į tai, draudikas atsisakė kompensuoti nuostolius, atsiradusius dėl garažo vartų gedimo.

Draudikas teigia, kad pareiškėjas pateikė draudikui garažo vartų automatikos gamyklinio lipduko nuotrauką, iš kurios buvo nustatyta, kad sugedusi garažo vartų automatika buvo pagaminta 2007 m. 46 savaitę. Draudiko teigimu, nors pareiškėjas nepateikė vartų įsigijimą ar sumontavimą patvirtinančių dokumentų, iš *Google street view* pateikiamų namo nuotraukų matyti, kad garažo vartai 2012 m. liepos mėnesį jau buvo sumontuoti ir eksploatuojami. Draudiko teigimu, nors pareiškėjas apžiūros metu nurodė, kad garažo vartai buvo sumontuoti 2016 m., jokių tai įrodančių duomenų nepateikė.

Draudikas nurodė, kad, įvertinus surinktų duomenų visumą ir nustačius, jog vartai buvo pagaminti 2007 m., o pareiškėjo name buvo sumontuoti ir eksploatuojami ne vėliau kaip nuo 2012 m., pagrįstai sprendė, jog Įvykio dieną garažo vartų automatika buvo senesnė nei 10 metų.

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėjas neginčija aplinkybės, jog sugedę garažo vartai yra senesni nei 10 metų. Vis dėlto, pareiškėjas teigia, kad draudikas, Įvykį pripažindamas nedraudžiamuoju, nepagrįstai atsižvelgė tik į garažo vartų amžių, tačiau nenustatė konkrečios vartų gedimo priežasties.

Siekdamas pagrįsti savo poziciją, draudikas nurodė, kad tiksli įrenginio gedimo priežastis nebuvo nustatyta, nes pareiškėjas nepateikė apžiūrai garažo vartų automatikos. Taigi, pasak draudiko, tiksli gedimo priežastis nebuvo nustatyta ir dėl paties pareiškėjo netinkamų veiksmų.

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai ir byloje esantys duomenys pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas tinkamai ištirti Įvykį.

Įvertinus byloje esančių įrodymų visumą, konstatuotina, kad, nesant nustatytų išorinio poveikio įrenginiui požymių (to nenurodė ir pareiškėjas), draudikas pagrįstai Įvykį administravo pagal vidinių gedimų ir elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų draudimo rizikas, atsižvelgdamas į labiausiai tikėtinas įrenginio gedimo priežastis. Įvertinus aplinkybę, kad pareiškėjas nepateikė sugedusio įrenginio draudikui apžiūrėti, sutiktina su draudiko pozicija, kad tiksli gedimo priežastis negalėjo būti nustatyta ir dėl paties pareiškėjo veiksmų.

Kartu pažymėtina, kad pareiškėjas į ginčo bylą nėra pateikęs jokių objektyvių įrodymų, kurie paneigtų draudiko išvadą, jog, nesant išorinio poveikio požymių, įrenginio gedimas buvo vidinis arba įvykęs dėl elektros įtampos svyravimų. Pareiškėjas taip pat nepateikė jokių objektyvių įrodymų apie nustatytą kitokią (nesusijusią su vidiniu gedimu ar gedimu dėl elektros įtampos svyravimų) garažo vartų automatikos gedimo priežastį.

Taisyklių 58.4 b) papunktyje nustatyta, kad elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų atvejais draudimo apsauga negalioja elektros prietaisams ir įrengimams, kurie įvykio

---

[10] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

[11] Taisyklių 60.1 papunktyje nustatyta, kad draudikas atlygina „žalas dėl apdrausto turto sugadinimo ar sunaikinimo dėl įvykusio vidinio gedimo, nepriklausančio nuo išorinių faktorių."

[12] Taisyklių 58.1 papunktyje nustatyta, kad draudikas atlygina „žalas už apdraustų elektros prietaisų ir įrengimų gedimus dėl staigaus ir netikėto tiekiamos elektros įtampos svyravimų. Įtampos svyravimais laikoma per aukšta, per žema įtampa ar jos svyravimai, įžeminimo pažeidimai, nuo Jūsų ar Jūsų šeimos narių nepriklausantis elektros srovės dingimas, netiesioginė žaibo iškrova."

[13] Taisyklių 58.4 b) papunktyje nustatyta, kad elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų atveju draudimo apsauga negalioja elektros prietaisams ir įrengimams, kurie įvykio dieną buvo senesni nei 10 metų.

[14] Taisyklių 60.3 a) papunktyje nustatyta, kad vidinių gedimų atveju draudimo apsauga negalioja turtui, kuris draudžiamojo įvykio dieną buvo senesnis nei 10 metų.

dieną buvo senesni nei 10 metų.

Taisyklių 60.3 a) papunktyje nustatyta, kad vidinių gedimų atveju draudimo apsauga negalioja turtui, kuris draudžiamojo įvykio dieną buvo senesnis nei 10 metų.

Įrodymų pakankamumo taisyklė civiliniame procese grindžiama vadinamąja tikėtinumo taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką, – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą ginčą nagrinėjantis subjektas gali daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus[15].Lietuvos banko vertinimu, byloje esantys įrodymai pagrindžia, kad draudikas pagrįstai nustatė, jog Įvykio dieną garažo vartai buvo senesni nei 10 metų. Kaip minėta, šios aplinkybės neginčija ir pareiškėjas. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad draudikas, administruodamas žalą pagal Taisyklėse nustatytas elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų ir vidinių gedimų rizikas, pagrįstai, remdamasis Taisyklių 58.4 b) ir 60.3 a) papunkčiais, Įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Kaip minėta, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, kai įvykis pagal Draudimo sutartį atitinka draudžiamojo įvykio sąlygas ir neatitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygų. Nustačius, kad Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei Draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, pareiškėjo reikalavimas atlyginti dėl Įvykio patirtą žalą, išmokant draudimo išmoką, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[15] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.